

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnovišje je na pristavi gosp. K. Floriana v »Zvezdi«.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat malom popust. — Upravištvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Gorenjske kmečke razmere.

III.

Na mleku dobe največ dohodkov med posameznimi sodnimi okraji: škofjeloški, kamniški in brdski. Za temi okraji zaostajata zelo kranjski in radovljski. V kranjskogorskem okraju ni moč govoriti, kajti sklepeti iz uradnih podatkov, bi se ne pridobilo ondi nič več mleka, nego za svoje hišne potrebe. Če je to mnenje resnično, tedaj je tudi živinoreja, odnosno govedoreja zelo slabo razvita.

Krivda tem razmeram bo menda, ker nima okraj nikake gospodarske organizacije, a danes se brez te ničesar ne doseže!

Da pride v kranjski sodni okraj iz tujine za mleko, ozir. mlečne izdelke samo 77-964 K, kateri šteje 12.214 goved, nasprotno v brdski 151.452 K, z veliko manjšim številom goved, namreč 9608, kaže prav jasno, koliko se da v posameznih okrajih, občinah, da se celo posameznih vaseh napraviti, da donasa kmetu kot lastniku in oskrbovalcu teh pokrajin večjih letnih dohodkov. Potrebujemo pouka, potrebujemo previdnih, pametnih gospodarjev, koji kažejo v dejanju svojim nevednim sotovaršem napredek v razumnem gospodarjenju.

A Gorenjci nimajo dohodkov samo od mleka, takorekoč krav; dokaj nese tudi reja pitane goveje živine, ponekod posebno reja prašičev. Semnji, posebni oni v Kranju so od tujcev, Korošcev, Solnogradčanov in Tirolcev prav dobro obiskani. Pokupijo mnogo govedi, katero odpeljejo v domače kraje.

Obzalovanja vredno je, da tujci pokupijo naš najboljšo plemensko živino, katero tako odvzamejo našim krajem, da nam ostane samo manj vreden material. To ni gospodarsko, da se kupujejo dragi, večkrat prav malovredni biki v tujini, Solnogradskem, Švici i. t. d. s pomočjo državnih in deželnih denarjev, da se tako izboljšana goved zopet prodaja nazaj onim tujcem, odkoder smo dobili svežo, čilo in zdravo kri. Tem potom ne bode šlo, to postopanje bo treba ustaviti, sicer v reji ne pridemo posebno daleč. Kako se naj to prepreči, ne bomo razpravljali, a mislimo pa, da bo neobhodno potrebno, da se budi v Gorenjcih ponos na lepo plemeno živino, in sicer oni ponos, da gleda bolj na kakovost glav v svojem hlevu, kakor pa na to, če eno žival dobro proda, a v hlevu obdrži »zbirek«.

Kamniški, brdski in deloma kranjski okraj se pečajo prav hvalevredno s prašičerejo, katera, ako ni boleznih, prinaša v prav kratkem času reje najljepše dohodke. Semnji v Lukovici, Domžalah, Dobu, Moravčah, Mengišu, Kamaniku in Cerkljah so znani daleč naokrog, da jih posetijo posestniki iz prav oddaljenih gorenjskih občin, in si nakupijo potrebnega zaroda za rejo, kolikor rabijo tega blaga za dom, odnosno tudi za prodajo. Prašiči se vedno lažje in dražje prodajajo. Da znaša vrednost poldrugetnega prašiča ali svinje nad 200 K, ni nič novega in nikaka posebnost. Poznamo pa posamezne občine, katere dobe letno samo za prašiče 70.000—100.000 K. Pozna se ondi posestnikom, da so v blagostanju, pozna se pa posebno posameznim prekupcem, mesarjem in mešetarjem, da so potom teh kupčij prišli do lepega

premoženja. Skrb Gorenjcev mora biti, da se prašičereja še bolj povzdigne, in sicer tem potom, da se začne pri nas upeljevati prašičerejske postaje, v katerih bi se gojilo zadostno število mrjascev. — Baš v pomanjkanju mrjascev je velik nedostatek prašičereje. Ne izbira se nič plemenjakov, plemeni se prašiče v sorodstvu, kar je najbolj kvarno, posebno ker je prašič v tem pogledu najbolj občutljiva žival. Da so prašičje bolezni ravno po Gorenjskem toliko razširjene — ne mislimo tukaj kužnih bolezni — je pripisovati plemenjenju prašičev v sorodstvu.

Poročilo

glavnega tajnika g. dr. Greg. Žerjava na 24. redni skupščini družbe sv. Cirila in Metoda na Jesenicah.

Leto, ki preteka od zadnje Ciril-Metodove skupščine v Ptuj, bode za vselej s častjo zapisano v zgodovini slovenskega naroda. Izza l. 1848 in dobe narodnih taborov ni stopila narodna zavest Slovencev na tako elementaren način v ospredje. 13. kimovca 1908 se je vršila skupščina naše družbe v Ptuj, kjer je izbruhnila nemška strast in sovraštvo v dotlej nam nepoznani meri. Tedaj se je pokazalo, kako ljubi naš narod svojo šolsko družbo. Socijalni skupini, ki na tak živahen način pokaže, kako je vsem njenim članom na usodi posameznikov in narodne organizacije, gre v svo pravicu ime narod, dasi Slovenci nimamo svoje državne celote. Po 13. septembru je odmevalo po vsej domovini. Osmimo velike skupščine smo praznovali v Ljubljani ob krvi ustreljenih mučenikov Ivana Adamiča in Rudolfa

PODLISTEK.

Gajeva slavnost v Krapini.

Krapina, dne 16. avgusta 1909.

Dne 14. in 15. t. m. se je obhajala stoletnica Gajevoga rojstva v njegovem rodnem kraju — v lepem zagorskem trgu Krapina. Udeležili so se je v obilnem številu njegovi rojaki Zagorci. Daljna Hrvatska, Slavonija i. t. d. je bila le skromno zastopana, zato je imelo to slavlje nekako omejen, lokalni značaj. Izmed Slovencev so se je udeležili: župan Hribar, dr. Novak, dr. Švigelj in Mayr kot odposlanci ljubljanskega občinskega odbora; prof. Ilešič, gled. ravnatelj Fr. Govekar kot odposlanec Slov. Matice; prof. M. Pirnat kot zastopnik Društva slov. profesorjev.

Dne 14. dopoldne se je vršil v Krapini občini zbor društva »Pučka prosvjeta«. Popoldan so sprejemali prve goste. Slovincem se je krapinski župan Sluga peljal z deputacijo nasproti do postaje Križ in jih ondi iskreno pozdravil. Zahvalil ga je župan Hribar. V Krapini sta došle goste, zlasti Slovence, pozdravila krapinski župnik Vukovinski in odvetnik Barbot; odgovarjala sta Hribar in Ilešič. Nato je bil slavnosten vhod v Krapino. Ob mraku je zazarela vsa Krapina v tisočerihih lučih, zlasti lepo so razvetlili stari krapinski grad. Zvečer se je vršil slavnostni koncert v dvorani hotela »Pri kroni«; igravec Štefanac je dovršeno deklamiral prolog, ki ga je zložil Božidar pl. Kukuljević-Sakcinski. Po koncertu se je

razvil živahen komers v stranski dvorani istega hotela.

Na Veliki Šmaren zjutraj se je pripeljalo častno število Zagrebčanov, med njimi še živeči Gajevi sorodniki. Po maši so došla društva, odposlanci in množica ljudstva odkorakali na Gajev trg pred Gajev spomenik, kjer se je nato začela slavnostna akademija. Govorili so: župnik Vukovinski v ime slavnostnega odbora; prof. Milčetič, zastopnik jugoslovanske akademije, ki je v kratkih, a točnih povezah naslikal Gajevo življenje, delovanje in njegov pomen; Rus prof. Volodimirov kot odposlanec »Slovanskega društva« v Petrogradu; hrvaški pisatelj Ljuba Gjalski v ime »Društva hrvaških književnikov«; Bulgar prof. Bobčev; Poljak prof. T. S. Grabovski; dr. S. Bazala v ime Hrvaške Matice; drž. poslanec Ivanišević v ime Dalmatincev; dr. Fr. Ilešič kot zastopnik Slov. Matice; posl. Vjek. Spinčič kot zastopnik Istranov; Juri Džamanja iz Mostara v ime Ercegovcev in Bošnjakov; prof. Rožič v ime društva svetojeronimskega; Krapinec dr. Štefan Ortner. Prelepe in globoke misli je v svojem govoru razvijal naš Ilešič; riše skupno delo Vraza in Gaja in omenja, da so baš Slovenci bili prvi, ki so sprijeli Gajevе ideje, ideje ilirizma in narodnega edinstva. Pravi, da bi ne bilo hrvatstva brez ilirizma. Gaj je napravil iz nacionalnega kaosa red, ta red je treba dalje vršiti v vsem Slovanstvu; Gaj je nadovezal pričo o Čehu, Lehu in Mehu, ker je deloval za edinstvo naroda. Zato je treba Gaja prištevati

med velike zgodovinske može in spodobno proslaviti stoletnico njegovega rojstva. Posamezna izvajanja Ilešičeva so poslušalci spremljali z burnim odobravanjem; kaj tudi ne, tako govori mož, ki je globoko prepričan o svoji ideji, in beseda takega moža seže vsakemu v srce.

Po končani akademiji so položili pred Gajev spomenik vence: župan Hribar, razne čitalnice in druga društva. Banket je bil v veliki dvorani hotela »pri kroni«. Izpregovorila se je marsikatera krepka zdravica, posebno vneta je bila sprejeta ona, v kateri je Slovenec dr. Novak pozivljaj Slovence in Hrvate na vzajemno delovanje in bratsko ljubezen.

Popoldne se je razvila živahna ljudska zabava v Zdraviliškem parku. Udeležilo se je je na tisoče ljudstva. Drugi dan so zborovali akcionarji »Gajevoga doma«, kojega hočejo postaviti kot zavetišče za razna narodna društva v Krapini in kot bivališče za obolele hrvaške književnike.

Lokalna je bila Gajeva slavnost, a zato tem bolj prisrčna. Vsak udeležnik jo zato ohrani v lepem spominu, zlasti še Slovenci, katere so Hrvatje sprejeli uprav bratski.

Slavnost je minula, ostane pa naj med nami duh in ideja velikega Gaja, ustanovitelja slovenskega in hrvaškega pravopisa, probuditelju velike ilirske ideje, ideje bratske vzajemnosti med Jugoslovani.

Lundra. Kot nepolitičnemu društvu, ki nam preži c. kr. vlada za vsakim korakom, nam ni dovoljeno, da Ciril-Methodova družba javno izrazi svoje mnenje in občutke. To pa bi bilo tudi nepotrebno, ker vsi vemo, kaj smo zaprisegli ob grobu Lundrovem in Adamičevem.

Poročilo o družbinem delovanju v preteklem letu mi je letos toliko lažje, ker je narodno časopisje v posebnih oddelkih, posvečenih obrambnemu delu, o njem veliko poročalo in se je ustanovil izven „družbe“ mesečnik „Slovenski Branik“, ki sestavno goji manjšinska vprašanja. Poročal bom letos povsem suho in stvarno o našem položaju in delu, saj čuvstev, ki nas vlečejo k temu delu, je v vsakem narodnem srcu dovolj.

Pred 2 letoma smo si odkrito priznali, da je družbina notranja organizacija, naše podružništvo v veliki meri le na papirju in da mu je treba izpopolnitve ter globokosežne reforme. — Taka se čez noč ne da izpeljati. Vendar se je naša organizacija v zadnjih 2 letih ojačila bolj, kakor je to bilo poprej v celem desetletju. Nismo sicer še došli tako daleč, da bi izgubile podružnice povsod tisti svoj slučajni značaj in da bi delale trajno, redno in sestavno. Nismo še prišli skoro nikjer do tistega ideala podružnic, ki sem jih popisal v koledarju naše družbe za l. 1908 — vendar so dospеле nekatere podružnice že tako daleč, da gre do nabiranja članov do zadnjega slovenskega moža in žene svojega okoliša, da svoje člane poučujejo o naših narodno-obrambnih vprašanjih in da se jim bo končno moglo izročiti kak manjši okoliš na meji v neposredno oskrbo. — Most med diletantizmom, ki je podružništvu neizogiben, in sestavnim delom bodo gradili naši potovalni učitelji, kojih število bi se moralo še pomnožiti.

Na Kranjskem se je naša organizacija od lanske skupščine zelo okrepila. (Tu poroča tajnik o delovanju ljubljanskih podružnic, ki so si razdelile delo v mestu samem in kako se je ustanovilo krog Ljubljane par dobro delujočih podružnic.)

Družbina organizacija na Primorskem je veliko boljše, nego na Kranjskem. Tržaške podružnice vse delujejo, goriška dežela pa je posejana s pridnimi podružnicami. O našem narodnem položaju v Trstu izpregovorim posebej, kar se Goriške tiče, ima družba delokrog le v takih krajih, kjer narašča industrija. Pozorni moramo biti na Tržič, ki ima velikansko bodočnost, v Korminu se deluje z naše strani jako uspešno. V Gorici sami deluje „Šolski dom“, družba pa je pripravljena v kolodvorskem delu mesta pomagati, ako se lokalnim činiteljem posreči vsvariti vse za to potrebne pogoje.

Glede Štajerske omenja tajnik, da se tudi tu veselo razvija podružništvo, da se je samo letos ustanovilo 12 podružnic, 5 pa oživilo.

Dalje prih.

Poučni listek.

Nekoliko o naši ustavi.

Dalje.

Občinski volilni red.

Voli praviloma vsak osebno. Izjeme so tele:

1. za me svojepravne osebe volijo njihovi zastopniki, za ženo, ki živi v zakonski zvezi, njen mož; za druge svojepravne ženske pa njihovi pooblaščenici;

2. častniki, ki spadajo k občanom, nastetim v § 17. obč. reda, smejo voliti le po svojih pooblaščenih;

3. tisti, kateri niso prisotni v občini radi kakih občinskih ali drugih javnih opravkov, imajo pravico postaviti pooblaščenca, da za nje voli;

4. tudi taki, ki imajo v občini nepremično posestvo ali kak obrt, če sami stanujejo v kaki drugi občini, smejo pooblastiti svojega oskrbnika ali poslovedjo, da zanje voli;

5. za državo, deželo in za javne zaklade (fonde), če imajo v občini zemljo, hišo ali obrt, volijo tisti, katere za to postavijo njihovi upravni organi.

Za skupščine (korporacije), društva in družbe volijo tisti, kateri jih imajo po postavi ali po družbenih pravilih zastopati na ven, ali pa njihovi pooblaščenici.

Solastniki kakega davku podvrženega posestva imajo en glas. Če sta taka posestnika skupaj živeča mož in žena, ima mož pravico voliti. Sicer pa morajo taki onega izmed sebe ali koga drugega za to pooblastiti.

Le svojepravni avstrijski državljani, ki niso izključeni od volilne pravice, smejo biti pooblaščenici, in sicer sme en volilec zastopati le ene osebe.

Za odbornike ali namestnike se smejo izmed občanov voliti samo tisti možki, ki imajo pravico voliti in se izpolnili 24. leto ter uživajo vse državljske pravice.

Voljeni ne morejo biti:

1. občinski uslužbenci, dokler služijo;
2. osebe, ki uživajo preskrbo ubogih, posli, težaki ali obrtni pomočniki, ki nimajo svojega kruha.

O pripravah za volitev.

Za volitev občinskega odbora ima župan napraviti natančen seznam vseh volilnih upravičencev in sicer tako, da se najprej vpisejo častni meščani ali občani, za njimi pa osebe, ki imajo zaradi svojega dostojanstva ali službe volilno pravico v občini, z zneskom neposrednega davka, če ga kaj plačujejo v občini, potem pa ostali občani, ki imajo pravico voliti in sicer po vrsti, kolikor jima je v občini letnega neposrednega davka predpisanega, od največjega do najmanjšega zneska, in pri vsakemu imenu mora biti zaznamovan letni neposredni davek dotične osebe. Če dva ali več volilcev plačuje poenoliko davka, naj se starejši postavi pred mlajšega.

Na konec se deneje tisti meščani in tržani, ki ne plačujejo nič davka.

Na podlagi tega seznama se napravijo volilni razredi, in sicer po navadi trije. Samo če je prav malo volilcev in razloček med posameznimi davčnimi svotami majhen, se smeta napraviti le 2 razreda, o čemur odločuje okrajno glavarstvo.

V ta namen se skupna svota davka, ki ga plačujejo volilni upravičenci razdeli na tri, oziroma dvanajset dela. Volilci, ki po vrsti, kakor kaže z zamek, plačujejo prvo tretjino vsega davka, spadajo v prvi, ki plačujejo drugo tretjino, v drugi, in vsi drugi volilci v tretji volilni razred.

Če se napravita samo dva volilna razreda, spadajo tisti volilci, ki po tej vrsti plačujejo polovico vsega davka, v prvi, vsi drugi volilci pa v drugi volilni razred.

Dalje prih.

Gospodarski del.

Tedenski sejem v Kranju dne 16. avgusta 1909. Prignalo se je — kostrun, 85 glav domače goveje živine, 37 glav bosanske goveje živine, 45 glav goveje živine hrvaške, 7 domačih telet, — hrvaških telet, 46 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, — domačih ovac, — hrvaških ovac, — koz, — buš in — bosanskih volov. — Pitani voli 100 kg 64—68 K, na polovico 100 kg 58—60 K, za pitanje 100 kg 52—54 K, kumerni 100 kg 36—40 K. Pšenica K 13—, proso K 7-75, rž K 9—, oves K 9—, ajda K 9—, repno seme K —90, fižol ribničan K —, mandalon K —, koks —, krompir K — za 50 kg, seme dom. detelje

Dopisi.

Iz škofjeloškega okraja.

Za župana občine Zminec je bil dne 16. t. m. soglasno izvoljen g. Luka Dagarin, posestnik v Puštalu in dosedanji večletni župan zminski. Nasprotni kandidat Kovkar iz Bodovlj, ki ga je na lastno pest postavil loški fajmošter Šinkovec, je torej grdo pogorel. Iz tega se lahko Šinkovec prepriča, kako malo vpliva in ugleda vživa pri svojih vernih ovčicah v zminski občini, ki so ga pustile na cedilu.

Volitev v pridobninsko komisijo so se vršile pri davčnem uradu v Škofji Loki dne 17. t. m. IV. razred je volil dopoldne od 8. do 11. ure, III. razred pa popoldne od 2. do 4. ure. Naša stranka se za te volitve ni posebno pripravila. Pač pa so se bili pripravili naši klerikalci, ki so celo v ta namen imeli svoj shod pri Tomaževem Pepetu. Na tem shodu se je največ napejal neki klerikalni sedlar Bertel Cerne. Agitiral je pri vseh obrtnikih s tako strastjo, da je vsled tega izgubil zaslužek od par dni. Revez se nam kar smili. Tudi drugi klerikalni agitatorji so bili na nogah in potili krvavi pot. Tako je na primer jadrno dirjal s svojim bicikljem slavnoznan klerikalni špengler Migut od vasi do vasi in pobiral glasovnice. Pa tudi klerikalni kovač Lah, klerikalni kamnosek Finžgar in klerikalni krojač Kapar so brusili svoje pete — a vse za stonj! Naši zavedni napredni obrtniki so jim pokazali na dan volitve, da ne bodo klerikalci ž njimi pometali, kakor bi se jim poljubilo. Napredno-politično in gospodarsko društvo je vzelo stvar v roke in izvojevalo zmago. V IV. razredu je bilo oddanih 422 glasov, med temi je bilo samo naših 220, nasprotnih in razcepjenih glasov pa vkup 202. V III. razredu pa so se nasprotniki skrili in se niso upali postaviti svoja kandidata. Torej sta bila naša kandidata brez vsakega boja izvoljena v III. razredu.

Vsled teh nepričakovanih porazov v dveh razredih naenkrat so bili nasprotniki poparjeni, tako da se par dni niti na cesti niso pokazali. Šinkovec celo maševal ni pri cesarski maši, ki je bila drugi dan po volitvi. Najbolj usmiljenja vreden je Bertel, ki prav klavrno hodi po mestu in noče nič slišati o volitvah, ko mu

znanci nagajajo. Sedaj se je Bertel celo izrazil, da se ne bo več mešal v politiko. Seveda mu to nihče ne verjame. Mož se je preveč navzel klerikalnih nazorov, da bi tako hitro pocepel. Sicer je Bertel nerodnejš karseda, vendar meni, da je sposoben igrati pri klerikalnih velikih vlogah. Ta pohlepnost v dosegu politične veljave ga bo še gnala, če se brž ne izpametuje, od poraza do poraza. Bertel, Bertel, politično grozdje je kislol!

Ako bi bili klerikalci zmaga li, potem bi ne bilo konca vpitju in rajanju v Pepetovi oštariji. Tudi prečastila loška duhovščina bi počastila pivce s svojim prihodom in kvartanjem v zgornjih Pepetovih prostorih. Tako je Pepe prišel ob tisti zaslužek. Tolaži naj se pa, ker mu ni bilo treba „plačati“ policijske ure. Ker pa jo je z nekim mestnim duhovnikom popihal na božjo pot, upamo, da se bo dovoljno spokoril za svoje dosedanje grehe in da si bo tudi izprosil več sreče za svojo bodočo politično karijero.

Naši Sokoli so se tudi udeležili II. zleta gorenjske sokolske župe v Tržiču, v nedeljo, 15. t. m. Naši telovadci so bili pohvaljeni povsod, kadarkoli so nastopili.

Ob povratku iz Tržiča do Kranja se je v vozu, v katerem je bilo tudi nekaj loških Sokolov, prikazal neki ljubljanski gospodič, ki se je predstavil za praktikanta iz Ljubljane. Fantek se je obnašal jako ošabno in grozno zabavjal in zasmehoval Sokole. Takoj se mu je poznalo, da je res pravi praktikant v vsem, kar je počenjal. Njemu bi bilo res v prvi vrsti potreba vbrizgati malo onega „kulturina“, ki ga je iznašel neki domišljivi sotrudnik vsevednega „Slovenca“ in v katerem svojim backom pripoveduje, da bi bil potreben naprednjakom. V Loki imamo za to že posebnega klerikalnega dohtarja, o katerem smo prepričani, da je v tem poslu zelo izveden in bi vbrizganje tega zdravilnega sredstva zlasti pri razgretih klerikalnih frkulničkih prevzel brezplačno.

Ljubljanski praktikant je v vozu s ponosom kazal na svoj znak in rjul: „Nazdar Orel!“ Zraven pa je tudi pošteno klel, kakor kak pastir, na kar so ga morali Sokoli še posebno opozarjati. Ker le ni miroval, je k njemu pristopil neki loški Sokol in ga izkušal pomiriti. Sokolom pač ni bilo na tem, da bi mu prešteli šibke koščice njegovega rahlega telesca, kakor bi bil on rad, da bi potem mogel po „Slovencu“ napadati Sokole. A gospodič se ni dal utolažiti. Najbrž se je tudi preveč navžil korajže v Tržiču. Še na peronu v Kranju je provociral in iskal, da bi ga bili Sokoli pomendrali, a se je fantek zmotil. Sokoli ne bodo svojih rok mazali nad vsako ljubljansko klerikalno pokveko, če se ji ravno zljubi prikazati se na deželi.

„Slovenec“ pa je ta samonasebi malenkostni dogodek porabil in je z nesramnim zavijanjem dejstev poročal, da je načelnik loških Sokolov rekel njegovemu somišljeniku, da ga bo on varoval do Skofje Loke, da se mu nič ne zgodi. Vprašali smo načelnika, brata Pristova, kaj je na tem resnice. Odgovoril nam je, da ima zanesljive priče, ki so bile celi čas prisotne, in ki z lahko vestjo izpričajo, da on ni govoril tega. Drugič naj ljubljanski kolega „Slovenec“ pošlje na sokolske prireditve bolj zrele poročevalce, ker z lažmi in obrekovanjem mirnih ljudi tudi njegovi somišljeniki ne bodo nič dosegli, pa če se delajo še tako hinavsko pobožni.

Iz kamniškega okraja.

Vsem Kamničanom je se v živem spominu, kako brezobzirno se je postopalo z njimi od lanskega septembra dalje. Vlatili so jih v ječe na prazne besede, ki so prišle žandarmeriji na uho; prišel je v preiskavo kdor ni spodobno pozdravil tega ali onega Nemca. Narodne gostilne so morale biti zaprte ob 7. uri zvečer, dočim je bila gostilna, kjer so se zbirali nemškutarji, odprta do 12. ure ponoči. Tukaj so se shajali Nemec glavar Kresse in njegovi somišljeniki. Dne 13. t. m. so se zopet zbrali v dotični gostilni razni c. in kv. ljudje na zabaven večer. Prišla je polnoč. Gostilničar uljudno opozori goste, da je prišla policijska ura. Nato vstane, je sicer neverjetno, toda govori se po celem Kamniku, paša Kresse, se razkorači pred gostilničarjem, ter mu ukaže, da ga mora takoj prositi odpuščenja, ker je s svojim opominom razžalil njega, gospoda okrajnega glavarja. Ako ga takoj ne prosi odpuščenja, ne bo njega, glavarja in njegove družbe nikdar več v njegovo gostilno. Kdo je naposled odnehal, ali glavar ali gostilničar, o tem bogovi molče. Nekdo od c. in kv. ljudi se je drugi dan pohvalil, da so se prav dobro imeli, ker ni bilo nobenega Slovenca med njimi. Priveščimo Svabom njihovo veselje, rečemo le, da naj Svabi grede med Svabe, c. kr. vlada naj pa nam pošlje slovenskih uradnikov. Čemu pošiljati Svabe med nas, ko imamo dovolj sposobnih domačih ljudi? Da ima paša Kresse posebne simpatije do svojih somišljenikom, o tem pač ni treba dvomiti. Pri tukajšnjem davčnem uradu službuje neki Mayer, ki je predsednik kamniškega „Čuka“. Ta Mayer je zaradi boleznin na dopustu, vidimo ga pa pri vseh klerikalnih zletih. Udeležil se je tudi zadnje kamniške „čukarije“. Namesto da bi ga njegov šef, glavar Kresse, zapodil domov, sta

celo skupaj jedla «flancate» in «bobe» s tistih nepominitih desk, na katere so ljudi pozimi pljuvali po cerkvah. Guten Appetit, paša Kresse, in ti zdravstvena komisija!

Iz Domžal. (Domžalski župan Janežič in njegova zavednost.) Za ustanovni občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, kateri se je vršil predzadnje nedeljo na vrtu narodne gostilne g. Kuharja, je bil naprošen župan Janežič, da pozdravi navzoče zborovalce v imenu domžalske občine. Proti nekemu gospodu se je izrazil: «Sam ne vem, kaj bi storil». Vredna je ta beseda župana Janežiča. Zadnji čas je, da dobe Domžale narodnega, od Tirolcev neodvisnega moza. V žalostnem spominu je še vsem škandal, da sta bila bivši podžupan, g. Kuhar in pa vrvar g. Adamič, katerega sedaj vsi Tirolci bojkotirajo, — vržena iz obč. sveta, in se je zgodilo po želji Tirolcev. Nikjer se ni bilo čitati, da bi dala domžalska občina v kak narodni namen, še manj, da bi odposlala peticijo za kako narodno zahtevo, kar najbolj dokazuje, kdo županuje v lepih Domžalah. V zadnjem času se je mož prelevil in je zajahal klerikalnega konjička. Njegova koža je že tako trda, da je za vse popolnoma neobčutljiv. Res, pomilovanja vreden mož!

Na kamniških planinah bo od 30. avgusta do 4. septembra od Grintovca do Ojstrice in v predgorju lov na divje kozle. Občinstvo se opozarja, naj v tem času opusti hojo po kamniških planinah, da se ne zgodi kaka nesreča in se ne moti lov.

Iz Sele. V naši dolini je nekaj dijakov. A dočim se bili dijaki včasih svobodoljubni, gledajo sedanjí večinoma, kje je kako polno farovško korito in služijo klerikalcem kot nekaki krvni psi, ker vohajo okoli naprednih mož in nosijo pošte v farovž. Od take mladine naš narod ne more kaj dobrega pričakovati. Še če dijaki poln lepih idealov stopi v resno in sebično življenje, se mu kmalu izgubi večina idealov in postane sebičen in kruhoborsk. A kaj bo šele s takimi, ki že v najlepših letih, ko bi jim morala duša prekipevati navdušenja za svobodo, pravico in omiko, gledajo samo, kje je kako polno korito in odkod bo padla kaka kronica? Tu so vam naši kmečki fantje drugačni značaji, ki se ne dajo ujeti na kozarec vina ali ocvrtega piščanca. Zato pa tudi naši dijaki pri tukajšnjih fantih ne vživajo nikakega ugleda, ker našim ljudem ugaja neupogljiv značaj, ne pa suženjska narava, ki se da prepričati pri bogato obloženimi mizi z visokoletečimi besedami.

Iz Železnikov. V zadnjem «Domoljubu» naš znani dopisnik zopet obira nekatere neljube mu osebe. Ne zdi se nam vredno odgovarjati na njegove klobasarije, ki nimajo prav nikake resne vsebine. Kaj pa koga briga, s kom kdo občuje v svojem prostem času? Zanimivo pa je, da dopisnik napada ravno one osebe, o katerih misli, da jim bo to kaj škodovalo. To prav dobro označuje tega hinavca. Vprašali bi pa dopisnika, če je na sv. Roka dan kaj videl pri sv. Križu v cerkvi svojega najljubšega prijatelja Štrajnarja? Ta steber katoliške stranke v Železnikih je med vsemi tremi mašami se sprehajal po vrhu hriba. Morebiti je pa inšpiciral, če kak «Sokol» ne stoji zunaj cerkve? Mi ne maramo čevljarčku Štrajnarju škodovati pri njegovi obrti, tudi nas le veselí, da on vodi v Železnikih klerikalno politiko, ki je imenitne zaovčena, vendar naj ne briše svojega jezika ob drugačnomisleče radi izpolnjevanja verskih dolžnosti, ker ne moremo dopustiti, da bi on uporabljal naprednjake kot reklamo, da bi imel v farovžih in mežnarjih več dela.

II. zlet gorenjskih sokolskih društev v Tržiču.

Gorenjska sokolska društva so priredila minulo nedeljo zlet Sokolov v Tržiču, prijaznem kraju na severni meji naše dežele, v okrilju Begunjsčice, Koste in Storzica tik pred durmi v Korosko. Važen je bil ta zlet z ozirom na politične razmere, ki vladajo v Tržiču, ki je še vedno v rokah par nemških oblastnežev, dasi prebiva v njem slovenski rod v velikanški večini, važen je bil pa tudi za bližnje Korosko, odkoder je prihiteo čez Ljubelj peš 30 zavednih slovenskih Borovljčanov, v katerih srcih in dušah je prireditelj napravila moizbrisljiv utis; lepe uspehe tega utisa bomo videli v kratkem.

Zleta se je udeležilo okrog 280 Sokolov v kroju, ne vstevši seveda naraščajca, moškega in ženskega. Jutranji vlak iz Ljubljane je pripeljal večino uniformiranih, oni ob dveh pa večino civilnih udeležencev. Bili so Sokoli iz Kranja, Bleda, Škofje Loke, Javornika, Radovljice, Tržiča, Šiske, Ljubljane (vseh treh sokolskih društev), Vrhnike, še celo iz daljnega Novega mesta so prihitali ti borilci za narodno zavednost na tržiški sokolski dan. Civilno občinstvo je prišlo iz vse Gorenjske, veselilo nas je pa posebno, da je bilo navzočega toliko kmetškega ljudstva. S priznic se je ponekod v okolici sicer zabalco ljudem, da naj ne gredo na brezversko prireditelj, a ljudje so v kljub temu prišli in ko so videli pri telovadbi in veselici tudi duhovnika, tržiškega župnika, gosp. Špendala, so si pač napravili primerno sodbo o vsem hujskanju zoper sokolstvo. Narod naš je dober in nepokvarjen, zato je pa naravnost vnebovpijoče brezvestno rovanje klerikalne stranke proti nositeljem narodne misli!

Na sporedu tržiškega sokolskega zleta je bila pred vsem tekmovalna telovadba. Zaseda se je jutraj ob 6. Za prvenstvo so tekmovali bratje Franc Benedek, Egon Jezeršek, Franc Azman in Valentin Korošec. V nižjem odelku se je pa udeležilo tekme 18 članov, t. j. tri vrste, in sicer: I. vrsta Kranj, II. vrsta Škofja Loka in Bled, III. vrsta Jesenice. Največ točk so dosegli bratje Čelešnik iz Kranja, Marčan iz Kranja, Peternel iz Bleda in Boštale z Jesenic.

Po končani tekmovalni telovadbi so se vršile celo dopoldne skušnje za populdaansko telovadbo, tako da je bil dan posvečen pač samo delu in le prav malo zabavi in razvedritvi.

Opoldne so Sokoli kosili po raznih narodnih gostilnah tržiških, kjer so bili naravnost ljubeznjivo postreženi.

Ob 2. je bil spored po trgu. Na telovadišču tik postaje se je zbrala sokolska armada, ki je odkorakala med spremljevanjem godbe Slov. Filharmonije iz Ljubljane, oziroma trobentanjem trobentačev in trg. Krasen je bil pogled na te čete, pred katerimi so sle zastave ljubljanskega, kranjskega in jeseniškega Sokola, za njimi pa korakal naraščaj istotako v kroju. Zato ni čudno, da je bilo v Tržiču tako silno navdušenje, ko je bil ves trg poln Sokolov, da je kar grmelo «Na zdar»-klicev, nežne roke zavednih slovenskih Tržičank so pa sule na pišlece iz vseh oken cvetje in zelenje. Tržič sam je bil tako ves v slovenskih zastavah, da je bilo tesko najti par hiš, kjer ni bilo zastav.

Konec prih.

Zgodovinski in sloystveni pregled za prih. teden:

22. avgusta. — 1490. Cesar Maksimilijan I. osvoji zopet Dunaj. — 1803. * Pisatelj Placid Javornik v Trsteniku. — 1850. † Pesnik Nikolaj Lenau. — 1864. Genfska konvencija v svrhu polajšanja vojnege zla; 1. 1868 so to konvencijo tudi raztegnili na pomorske vaje. — 1891. Češki pisatelj Jan Neruda.

23. avgusta. — 1268. Bitka pri Tagliacozzo. — 1523. † Humanist Ulrich pl. Hutten. — 1527. Vho. Ferdinanda I. v Budimpešto. — 1769. * Naravoslovec Cuvier. — 1780. * Jernej Kopitar v Repnjah pri Vodicaah. — 1799. * Pisatelj Jernej Medved v Logatcu. — 1813. Bitka pri Großbeerenau. — 1866. V Pragi sklenejo mir med Avstrijo in Prusko.

24. avgusta. — 79. Vezuv zasuje mesta Herculanium, Pompeji in Stabiae. — 410. Prva osvojitve Rima po Germanih (Zahodni Gotje pod Alarihom). — 1572. Jernejeva noč v Parizu. — 1683. Karel Lotarinski potolče Turke ob Bisambergu pri Dunaju. — 1759. † Pesnik Evald pl. Kleist. — 1796. Nadvojvoda Karel premaga Francoze pri Ambergu. — 1863. † Pesnik Luka Dolinar v Smartnem v Tuhinjski dolini. — 1895. Pisatelj Anton Sušnik v Ljubljani.

25. avgusta. — 476. Konec zahodno-rimskega cesarstva. — 1346. † Češki kralj Janez v bitki pri Crecyju. — 1744. * Pesnik Gotfrid Herder. — 1768. Friderik II. premaga Ruse pri Zerndorfu. — 1827. * Pisatelj Jernej Lenček na Brezovici. — 1900. † Modroslovec Friderik Nietzsche.

26. avgusta. — 526. Teodorik Veliki. — 1278. Rudolf Hababurški premaga češkega kralja Otokarja na Moravskem polju. — 1813. Blücher premaga Macdonalda ob Katzbachu. — 1813. Pesnik Teodor Körner pade pri Gadebuschu. — * Pisatelj in rodoljub Janez Dolinar v Škofji Loki.

27. avgusta. — 1566. Karel V. se odpove dostojanstvu nemškega cesarja. — 1748. † Angleški pesnik I. Thomson. — 1770. * Modroslovec Hegel. — 1791. Zakon proglašene na Francoskem za navadno pogodbo. — 1813. Bitka pri Drazdanih; Moreau smrtno ranjen. — 1827. * Jezikoslovec Janez Solar v Kropli. — 1883. Strašni vulkanski izbruh v morskí ožini Sunda.

28. avgusta. — 1749. * Pesnik Wolfgang pl. Goethe v Frankobrodu ob Meni. — 1840. † Slovec kemik pater Gotard Bizjak v Bottenmannu.

Godovi prihodnjega tedna:

22. Ostrivoj; 23. Filip Ben., Bogovoljka, Svetopolk, Miša, Zdenek; 24. Jernej, Borivoj, Zlatava; 25. Ludovik, Dragorad, Nika, Pravoslava; 26. Češtin, Zidimir; 27. Jožef K., Boleslav, Ljubidrag, Natalija; 28. Avgustin, Nikolaj, Stanova.

Sejmi prih. teden na Gorenjskem:

24. v Kamniku.

V Kranju, dne 21. avgusta 1909.

Notranji položaj. Minoli terek je sklical poslanec Glombinski skupno konferenco vseh klubovnih načelnikov, da se dogovore, kako omogočiti delovanje državnega zbora. Na posvetovanju so pokazale vse stranke dobro voljo in tako je upati, da se sklice meseca septembra ali oktobra državni zbor.

Ministrski svet. V četrtek je imel ministrski svet pod predsedstvom barona Bienertha sejo dopoldne in popoldne ter se je posvetoval o izpredembah finančnega načrta. Vsi ministri so bili mnenja, da ne bo dobiti večine državnega zbora za zvišanje doklade na pivo. Misli se tudi na monopoliziranje vžgalic in povišanje pristojbin.

Včeraj je imel ozi ministrski odbor sejo ter se posvetoval o sklicanju češkega deželnege zbora in o dnevnem redu, ki naj bi se mu predložil, če se skliče. Izražalo se je mnenje, da naj bi se sklicala na Dunaj konferenca poslancev iz vseh strank, ki so zastopane v češkem deželnem zboru. Na tej konferenci naj bi se poizkušalo doseči spravo med Čehi in Nemci. Vlada bi izdelala načrt, ki naj bi omogočil pred vsem, da se konstituirata češki deželni odbor. Število deželnih odbornikov, ki znaša sedaj 8, bi se imelo zvišati na 10; od novih odbornikov bi bil eden Čeh, drugi Nемеc. Deželni uradniki bi se imeli nastavljeti po narodnem ključu. Če se to posreči, bi se predložili češkemu deželnemu zboru tudi načrti o jezikovni rabi pri avtonomnih uradih in o razdelitvi okrožij. Tekom septembra misli vlada razpravljati posebej s Čehi in z Nemci.

Fran Josip in Nikolaj. Iz Dunaja se poroča, da se vest, da se tekoma letošnjega leta sestane car Nikolaj s cesarjem Fran Josipom potrjuje, a kraj sestanka se ni določen.

Čehi in Nemci. V Jabloncih so bile velike rabuke med Nemci in Čehi; orožništvo se je pomanožilo.

Novi davki. Vlada namerava predlagati vpeljavo davka na petrolej, zvišanje tobačnih cen in borzni davek, proti kateremu se kaže na borzi močna opozicija.

Vojna v Afriki. Kakor smo že poročali, imajo v Maroku v Afriki Španci vojno z ondotnimi prebivalci, takozvanimi Kabili. Začetkoma so bili Španci vedno tepeni, a zadnji čas pa se jim je posrečilo, ako se sme verjeti poročilom, uporne Kabile v več bitkah premagati.

Novičar.

Volitev v pridobniško komisijo za kranjski okraj se je vršila včeraj. Prodri so v IV. razredu napredni volilni možje z 233 glasovi, dočim so nasprotniki s 165 glasovi ostali v manjšini. Volitve v III. razredu se nasprotniki sploh niso udeležili.

Pri volitvi v pridobniško komisijo za radovljjski okraj je bil izvoljen v IV. razredu g. Jože Bogataj, klobučar in posestnik v Radovljici; v III. razredu je bil izvoljen g. Oton Roman, trgovec in posestnik istotako.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke naznanja, da se bode vršil v nedeljo, 22. t. m., v ljubljanskem «Mestnem domu» shod kmečkih zaupnikov narodno-napredne stranke. Prosimo torej one somišljenike iz dežele, ki bi se tega shoda radi udeležili, da nemudoma naznanijo svoje naslove in mogoče tudi drugih naprednih kmetov iz svoje okolice, ki bi se tega shoda udeležili, da jim lahko pravočasno pošljemo vabila.

Mladi Gassner v Tržiču — obsojen. Minuli teden se je pred okrajnim sodiščem v Tržiču vršila obravnava Rudolf Roosa, trgovca v Kranju, proti mlademu Gassnerju iz Tržiča radi prestopka za varnost časti. Gassnerjev zastopnik, dr. Ambrožič iz Ljubljane, se je izgovarjal na njegovo popolno pijanost. Sodnik pa se ni mogel prepričati o tem in zato je obsodil mladega Gassnerja na 150 K, oziroma v slučaju neizterljivosti na 3 dni zapora in povrnitev vseh stroškov. Seveda je dr. Ambrožič prijajil proti tej razsodbi vzklik.

Narodne noše. Z Gorenjskega se piše, da domačini prav pridno prodajajo dragocene predmete (dele) narodnih noš in tudi druge narodne starine. Ako bo šlo tako naprej, izgubi naša dežela vse te zaklade za vedno. Obenem pa bode tudi izginilo zanimanje za narodno nošo, izgubile se bodo torej noše same. Skrajni čas je torej, da se tekom bodoče zime ustanovi deželno društvo za ohranitev narodnih noš in starin. Predno se pa ustanovi tako društvo, naj se sestavi poseben deželni odbor, v katerem bodo zaupniki posameznih krajev. Ta važna zadeva ne sme več priti z dnevnega reda.

Tridesetletnica prostovoljnega gasilnega društva v Kranju se je vršila dne 8. t. m. Da je slavnost tako lepo uspela, je največ pripomoglo krasno vreme. Že z jutranjim vlakom so dospeli gostje iz divne Gorenjske. Ob 8. uri zjutraj smo sprejeli na kolodvoru zastopnike «Zveze prostovoljnih gasilnih društev Kranjske» in druga gasilna društva. Na to smo odkorakali z godbo na čelu v mesto. Starodavni Kranj je bil v praznični obleki in raz poslopjij so plapolale zastave v pozdrav gostom. Pri vrodu v mesto je bil postavljen impozanten slavolok s sledečim napisom:

Prisrčen — bratski Vam pozdrav —
krotitelji ognjenih sil,
naj spaja vroča vse ljubav —
za čin najlepši — ta Vaš cilj!

Ko strop nebesni stresa grom —
če strela vžiga — iskra vnema,
kdar kliče „Na pomoč“ Vas dom —
„na straži“ vedno ste obema!

Ob 9 $\frac{1}{2}$. uri so se zbrala v Pungratu in odkorakala k maši v „Zvezdo“ vsa društva, katerim se je pridružilo nebroj občinstva. Pri maši je svirala godba nekaj prav lepih komadov. Po maši se je vršil izprevod po mestu, na kar se je korakalo pred mestno hišo, kjer jih je sprejel občinski zastop z županom na čelu. Župan, ces. svetnik gosp. Karel Savnik, je pozdravil došle goste v vznesenih besedah, za kar se mu je zahvalil zvezin podnačelnik gosp. Matija Petrič. C. kr. okrajni komisar in vodja c. kr. okrajnega glavarstva, gosp. Oto Merk je na to z zbranimi besedami pozdravil jubilarja gosp. Frana Špenkota in mu pripel častno kolajno za 25 letno zaslužno delovanje na polju gasilstva in rešilstva, ustanovljeno od Njega Veličanstva našega presvitlega cesarja. Župan je čestital v ginljivih besedah jubilarju in prisrčno pozdravil starčke gasilcev-veterane, kateri že trideset let stoje v obrambo in pomoč svojemu bližnjemu ter jih postavil drugim za izgled in v posnemanje. Zelo ginljiv prizor je bil to in marsikateremu so stopile solze v oči. Slavnosti so se udeležila sledeča društva, večinoma po deputacijah: Ljubljana, Krško, Škofja Loka, Stara Loka, Stražišče, Ljubno, Žabnica, Bohinjska Bistrica, Predoslje, Zgor. Brniki, Voglje,

Kamnik, Postojna, Ježica, Bled, Duplje, Cerklje, Stob in tukajšnje vojaško veteransko društvo. Vseh gasilcev bilo je okrog 300. Ob 1. uri je bil skupni obed na vrtu gostilne gospe Marije Mayrjeve, katerega se je udeležilo 40 oseb. Načelnik g. Janko Sajovic se je spominjal najprvo pokrovitelja in dobrotnika vsega gasilstva Njega Velikanstva našega presvitlega cesarja. Navzoči so se dvignili raz sedeže in zaklicali trikratni „Slava“, godba je zaigrala na to cesarsko pesem. Zvezin podnačelnik, g. Matija Petrič je napil navzočemu starosti zveznemu načelniku g. Francu Doberletu, deželni poslanec g. Ciril Pirc je čestital v imenu občine k tridesetletnici našemu gasilnemu društvu in zvezin tajnik g. Fran Ks. Trošt je napil v imenu zveze vsem članom gasilstva. Sledile so še različne napitnice. Pri tej priliki je izročil načelnik g. Janko Sajovic zelo lično izdelano častno diplomu trobentaču-vodniku g. Francu Erženu, kateri je bil imenovan častnim članom pri občnem zboru dne 3. januarja t. l. Omeniti moramo, da je bila postrežba zelo dobra in da gre vse priznanje gosp. Mariji Mayrjevi. Ob 3. uri se je pričela ljudska veselica v „Zvezdi“. Na veseliskem prostoru so bili postavljeni šotori za šampanjec, vino, pivo, jestvine in za kavo. Vsi šotori so bili zelo okusno okrašeni. V njih so prav pridno stregle gospe in gospodične, katerim gre vsestranska pohvala za njih požrtvovalnost. Tudi mlajše gospodične so prav pridno prodajale šopke, spominjske kolajne i. dr. Srečlov je bil bogat lepih dobrotkov in občinstvo je prav pridno segalo po številkah. Postavljeno je bilo tudi plesišče, na katerem se je pridno sukala mladina, da jo je bilo veselje gladati. Zabave in veselja je bilo na vse strani dovolj. Posebno nas je presenetila zvečer takozvana „Skandalbanda“ z malim oddelkom „Menažerije“, katera je vzbudila mnogo smehu in zabave. Škoda, da so jo prehitro odkurili z veselicega prostora. Glede obiska se ne moremo preveč pohvalno izraziti. Konečno še omenimo, da je pri slavnosti svirala slavna Domžalska godba, kateri gre na njenem proizvajanju vse priznanje.

Okrog 30 slovenskih Borovljancev se je minulo nedeljo v jutro ob 1. uri odpravilo čez Ljubelj in je po osemurni hoji dospelo v Tržič, kjer je bil zbran gorenjski Sokol. Na vse je napravil njihov prihod najboljši vtis. Gorenjci so sprejeli koroške brate z odprtimi rokami, kar je bilo popolnoma pravilno. Zelo ginljivo je bilo zvečer slovo na kolodvoru. „Živeli, Korošci!“ je odmevalo vseokrog, na skorajšnje svidenje v ogroženem kraju — v Borovljah.

Uboj. V nedeljo, dne 15. t. m. okrog 5. ure zjutraj se je izvršil v vasi Forme pri Žabnici grozen uboj. Gostaška fanta Jurij Triler in Martin Lužan sta šla vasovat in izzivat fante k sv. Duhu, kateri so ju pa pognali v beg ter podili do Form. Tu izruje Triler kol pri nekem drevesu ter udari z njim fanta Beta od sv. Duha po glavi, da se takoj zgrudi na tla, vendar pa se je kmalu pobral ter stekel za tovarišem, ki je zbežal. Sedaj je Triler silil svojega tovariša Lužana, da bi stekla za bežečima Sv. Duharjema, kar pa ta ni hotel storiti. To Trilerja tako ujezi, da rekoč: „Če nočeš, bom pa tebe“, tresči Lužana po glavi tako silno, da je takoj telebnil pod cesto. Na to je še na tleh ležečega tolkel s kolom po glavi, da je Lužan kmalu izdihnil. Pa se ni bilo konca. Zverinski fant je že mrtvega obdelaval s kolom s tako silo, da mu je zdrobil vso črepanjo in so mu pogledali ven možgani. Bilo ga je gozno videti. Vsega krvavega so pripeljali v mrtvašnico v Žabnico. Po Trilerja so kmalu prišli orožniki, ki jim je pa, zapazivši jih, pobegnili. Pozneje se je pa sam podal v škojeloške zapore. — Fant je šele 17 let star, sirov in divji, da mu niso zaman nadeli ime „ta divji Jurij“. Da je postal tak, je veliko kriva slaba vzgoja njegove matere, p. d. „puklaste Mice“. Da se ne bode žabniškimi fantom glede tega dogodka pripisovalo, da so sirovi, moramo izjaviti, da je ubijalec Triler doma na Sutni, katera vas je v moralnem oziru najslabša v fari. Žabnica pa, ki je bila nekdanje pretepanja tako razvpita, je tekom časa tako napredovala, da je glede omike lahko za vzgled sosodnjim vasem.

Izgubljen je minolo sredo nekdo večjo svoto denarja od pošte do Strazišča. Pošten najditelj naj ga izroči tukajšnjemu občinskemu uradu proti dobri nagradi.

Upekojen je davkar v Kranjski gori, g. Franc Zupan.

Zupanem na Koroški Beli je izvoljen g. Jože Akavc, posestnik in gostilničar, za podžupana pa g. Melhijor Svetina. Prvi je po mišljenju naprednjak, drugi pa socialni demokrat.

Kmetijska podružnica za poljansko dolino priredi v nedeljo, 22. avgusta ob 4. uri popoldne v Srednji vasi pri Anžonovcu veselico, katere čisti dobiček je namenjen za vzdrževanje podružničnega vrta in nakup kmetijskega orodja. Z oziroma na dobri namen k tej veselici uljudno vabi odbor.

Iz železnikov. Dne 22. avgusta priredi naš vrli „Sokol“ v zvezi z brati „Sokol“ iz Dražgoš drugo javno telovadbo ob starih popoldne in ljudsko veselico v prostorih g. Thalerja. Pri telovadbi in veselici svira godba iz Kroke. Vse naše sosisljenike vabimo, da bi prihiteli ta dan v prijazne, na-

predne železnike in pripomogli tako do sijajne udeležbe. Obenem pa obhaja društvo tudi obletnico svojega obstanka in tedaj hoče tudi dokazati, da si je v tem kratkem času nabral „Sokol“ novih moči, ter da so bile pač prazne nade nasprotnikov, ki so v svoji zeleni zavisti prerokovali društvu pogin. Župnik Marčič v svoji slepi strasti ruje vedno hujeje proti nam, a nam s tem samo koristi, kajti njegovi lastni pristasi mu obračajo hrbet, ker se jim gnusi ostudna gonja, katero uganja ta „namestnik Kristov“ proti vsakemu, ki brezpogojno ne trebi v njegov rog.

Gorenjsko akademsko ferijalno društvo „Vona“ v Kranju si je izvolilo za letošnje leto sledeči odbor: predsednik jur. C. Pavlin; podpredsednika: jur. Ivan Stanonik in vet. J. Sink; tajnika: com. Fran Sirc in teh. Boris Tavčar; blagajnik: jur. Suhadolnik; knjižničar: jur. Anton Debeljak; namestnik: teh. Demeter Majdič; pregledniki: jur. Dr. Josip Hacin, jur. Ivan Olip in jur. Joža Sajovic.

Poročili se bo dne 23. t. m. v kapelici na Plavzu pri Jesenicah g. dr. Ljudevit Brenca, c. kv. komisar v finančnem ministertvu, rodom iz Velenja na Štajerskem, z gospico Fino Schreyjevo, hčerko višjega poštarja, g. Alojzija Schreya z Jesenic. Iskreno čestitamo!

Prostovoljno gasilno društvo v Ratečah vabi na veselico v proslavo svoje, desetletnice, ki se vrši v nedeljo, dne 22. avgusta t. l. v hotelu „Mangart“ z godbo, srečolovom, prosto zabavo i. t. d. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 60 vin. za osebo. Dame proste. Čisti dobiček je namenjen za zidavo novega gasilnega doma. K obilni udeležbi vabi najljubdeje odbor.

Gasilno društvo v Dupljah priredi veselico v nedeljo, dne 22. avgusta v gostilniških prostorih g. Marijane Šter, p. d. pri Borštarju v Spodnjih Dupljah. Spored: Petje, tombola, ples in prosta zabava. Vstopnina prosta. Začetek ob 3. uri popoldne. Čisti dobiček je namenjen za napravo gasilnega orodja. K obilni udeležbi vabi najljubdeje odbor.

Smrtna nesreča. V pondeljek zjutraj so dobili na kolodvoru v Kranju grozno razmesarjeno truplo 24 let starega hlapca Janeza Bajželja iz Strazišča. Glava je bila popolnoma odtrgana od trupla, ena noga je ležala kakih 100 korakov proč. Menda ga je raztrgala lokomotiva tovrnega vlaka zjutraj ob 3. uri. Kako in zakaj je zašel na železnični tir, ni znano.

Posebno specialiteto med nepoštenostmi si je izbral 18. avgusta 1870 v Šmartnem pod Šmarno goro rojeni in v Št. Vid pristojni delavec Ivan Jovan, po domače „Janče“. Mož je znan kot dober igralec na harmonike, a ima to navado, da, namesto bi si služil denar z igranjem, rajši s harmonikami „kupčuje“. Ko se mu namreč posreči kako dobiti v roko, začne nanjo igrati in kmalu iztakne pri nji napako, za katero se potem s lastnikom pogodi, da jo bode doma popravil. Popravlja jih pa na ta način, da jih poproda za vsako ceno. Tako je lansko leto „popravil“ v Brežicah nekemu delavcu 170 kron vredno harmoniko, za kar je potem v Celju obhodel 6 mesecev. Kmalu, ko je bil prost, je prišel v Ljubljano, in nekemu železostrovcu na llovici poneveril 60 K vredno harmoniko in jo prodal za 12 K. Tudi v Rudniku in v Trzinu je delal take kupčije. Zadnje je hotel spečati v denar v nedeljo pri starinarjih v Ljubljani, kjer ga je stražnik ustavil in odvedel v zapor. Ker ga zasleduje v policijski tiralici tudi novomeško sodišče, bode izročen tukaj. Jovan je bil po § 81, 153, 71, 460 in 468 kaz. zak. že štirikrat predkaznovan.

Zahvala. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda izreka tem potem vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je XXIV. glavna skupščina na Jesenicah dne 8. avgusta tako sijajno izvršila. Imenoma pa se še zahvaljuje pripravljalnemu odboru in njega načelniku g. dr. Kogoju, jeseniškima podružnicama in podružnici na Savi, ki so po svojih odborih preskrbele vse za prisrčen sprejem in za bivanje skupščinarjev med njimi kot med rodnimi brati in sestricami; nadalje gasilnemu društvu, Sokolu in njega naraščaju, domači godbi, jeseniškemu pevskemu zboru „Liri“ iz Kamnika, sploh vsem društvom, korporacijam in posameznikom, ki so sodelovali pri sprejemu in pri veselici. Prisrčna hvala za ganljivo-navdušene pozdravne govore g. dr. Kogoju, nadučitelju Sedlaku, Ankici Balohovi, Tončku Vilmanu, gđ. Rekarjevi in g. dr. Pretnarju. Hvala vsemu zavedenemu prebivalstvu, ki je sprejemalo skupščinarje z bratskimi čustvi in narodnimi prapori! Hvala pa tudi vsem

cenjenim zborovalcem, vsem cenjenim delegatom naših posameznih podružnic in zastopnikom pokroviteljev. Sploh pa iskrena hvala vsem udeležnikom, ki so vsak po svoje sodelovali pri za res slovesnem našem zborovanju in bivanju med prebivalstvom ogroženih Jesenic.

Obenil se je hlapec nekega izvoštka, po imenu Kocmur. Pri sobi je imel svetinjico in paternoster. Kaj bo dejal „Slovenec“, ki pravi, da „le krščanstvo daje pravo veselje do življenja in pa vztrajnost, da lahko prenašamo udarce usode, v nadi na večno blaženstvo pri očetu Luce!“

Profesor dr. Ludvig Gumplovicz, glasoviti pravnik, in njegova žena sta si včeraj pristočno vzela življenja radi mučnih, neozdravljivih boleznih. Zastrupila sta se s ciankaliem. Profesor Gumplovicz je imel že dve leti raka na jeziku, kar ga je zadnji čas že tako mučilo, da včasih sploh ni mogel govoriti; njegova žena je oslabela in vid ji je tako opešal, da se je bala popolne slepote. Profesor Gumplovicz je bil 71, njegova žena 69 let stara. Profesor Gumplovicz ni bil le jurist, temveč se je mnogo bavil s sociologijo.

Telefon brez žice med Evropo in Ameriko. Amerikanec Desforest, ki se bavi s telefoničnimi iznajdbami, misli napraviti telefon brez žice med Novim Jorkom in Parizem. Potemtakem se bode slišalo za majhen denar v Parizu to, kar se bo govorilo v Ameriki.

Narodne prireditve

Jutri v nedeljo, dne 21. avgusta 1909:
V Dupljah: Veselica gasilnega društva.
Ratečah: Desetletnica prost. gas. društva.

Zlato na obroke!

Vsakdo, kdor pošlje K 14.—, dobi takoj krasno, pristno „Plaque“-zlato uro, dvojno krito, s petletno garancijo in 14 karatno zlato verižico moderne fasona, 56 gramov težko, uradno puncirano za K 150.— na obroke po mojih ugodnih pogojih. Samo K 5.— mesečno za gospe in dame. Prvi znesek se tudi lahko povzame.

Ogrska industrija ur
 Ujbánya (Ogrsko) št. 142. 205 10-1

Iščejo se potniki.

Večje milijonsko podjetje išče izurjene zastopnike, ki imajo dobre odjemalce v zasebnih krogih. Zanesljivi in pridni ljudje, ki streme za tem, da zaslužijo mesečno par sto kron, naj pošljejo ponudbe s podatki sedanje delavnosti pod „Bedeutender Verdienst 77981“ anončni ekspediciji **M. Dukas Nachf., Wien I./L.** 201 3—2

Za eno krono

dobite (tako) gosposko, damsko ali deško

UPO Z VERIŽICO

Da upeljemo našo tvrdko, kakor tudi naše gosposke, damske in deške ure ter bisere vseh vrst v vseh krogih civiliziranega sveta, pošljemo na vsakega, ki pošlje K 1.— za stroške (tudi v znamkah), elegantno verižico, kakor tudi navodilo, kako dobiti zastojno uro.

204 10—1

Pišite (tako) na

Ogrsko industrijo ur

Ujbánya št. 142 (Ogrsko).

Keil-ov lak

206 6—1

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.
 Keil-ova pasta za čevlje po 80 vin.
 Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin.
 Keil-ovo leščilo za pode 90 vin.
 Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah.

ima vedno v zalogi tvrdka

Franco Dolenz v Kranju.

Črnomelj: Anton Zurec.
Idrija: Val. Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Kočevje: Franc Ley.

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Novo mesto: I. Picek.

Postojna: Anron Ditrich.
Radevica: O. Homann.
Škofja Loka: M. Zigon.
Zagorje: Rih. E. Mihelčić.

Našim rodbinam priporočamo

Kolinsko cikorijo!

Večkrat premirano!

Glinaste peči

138 52-13

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Naboljše kosmetično zobočistilno sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj
D. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar, ul. 7

Na debelo in drobno!

Anton Adamič KRANJ :: Glavni trg

največja zaloga galanterijskega, norimberškega, modnega in drobnega blaga ter igrač priporoča

svojo bogato zalogo vsakovrstnih damskih pasov, modercev, roakvic, nogavic, letnih čevljev, kopalnih čepic i. t. d., pasov za gospode, srajc, ovratnikov, zapestnic kravat i. t. d.

Velika zaloga slamnikov, klobukov in čepic za gospode in dečke.

Nahrbtnikov, palic, nogavic, svetilk i. t. d. za turiste!

Tovarniška zaloga otroških vozičkov, potovalnih kovčkov (za Ameriko i. t. d.), košaric, najboljših tržnih tašk i. t. d.

Velika izbira vsakovrstnega blaga za kramarje v božja pota!

Vse priprave za ribolovstvo!

Postrežba točna in solidna!

Na debelo in drobno!

Električna gonilna sila.

Tovarna oljnatih barv, lak in firneža

Brata Eberl

črkoslikarja, lakirarja, stavbena in pohištvena pleskarja

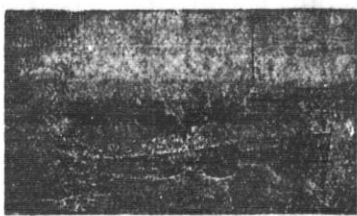
Ljubljana Miklošičeve ulice 6, nasproti hot. 'Union'

Ustanovljeno 1842. Telefon 154.

52-51

Loterijska srečka dne 15. avgusta t. l.

Trst 31 84 63 73 86

V Newyork

Canado

Juž. Ameriko

Odhod iz Ljubljane vsak torek.

Pozor!! 12 52-51

Samo 6 dni

vozijo francoski brzoparniki La Provence, La Savole, La Lorraine in La Touraine iz Havre v Newyork. — Najkrajša črta. —

Veljavne vozne listke in brezplačna pojasnila daje konc. potovalna pisarna

Ed. Šmarda, Ljubljana

Dunajaka c. 18, nasproti znane gostilne 'pri Figovcu'.

Steckenpferd lilijino mlečno milo

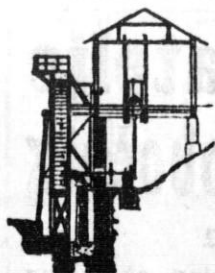
58 42-27

Najmilejše milo za kožo
:: kakor tudi za pege. ::

Dobiva se povsod.

G. Tönnies

v Ljubljani 52-20
89

tovarna za stroje, železo in kovinolitarna priporoča kot posebno žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonilna sila.

Josip Pogačnik

krojaški mojster v Radovljici

priporoča cenjenemu občinstvu

svojo delavnico v izdelovanje vseh vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in lovskih oblek ter ogrinjal.

Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. — Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in ceno ter se sprejemajo popravila.

Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih sukenj.

Zelamčena je vestna izvršitev naročenega dela natančno po meri in izbranim kroju ter po želji naročnika. — Kdor si želi nabaviti elegantne, fine, obenem trpežne in vsem zahtevam ustrezajoče obleke, naroči si jih naj pri tej tvrdki in postal bo stalen naročnik. 86 52-24

5 52-52

Največja trgovina na Gorenjskem.

Rudolf Rus

urar v Kranju

poleg lekarne.

Ustanovljeno leta 1885.

Velika zaloga vsakovr nih ur, zlatnine in srebrnine ter optičnih predmetov. Popravila točno in ceno. Najnižje cene. Priznano izborna blago.

Martinova cesta 20

Postajališče električne cestne

R. Lang

Martinova cesta 20

železnice pri šentpeterski cerkvi. 126-4

LJUBLJANA :: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh oenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Specijaliteta: Gostilniški stoli.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

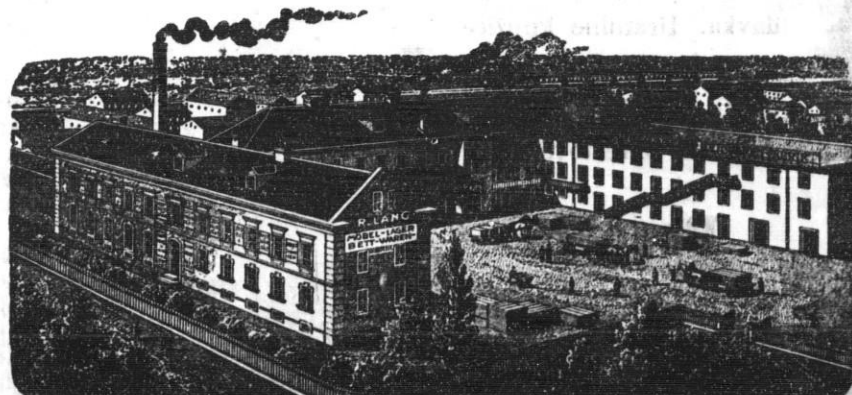
Modrool iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žimo, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gid. naprej. Divan z okraski.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obo-šalnik, miza, sten-skó ogledalo.

Specijaliteta v ne-vestinlih balah. Ve-liko prostori, pri-tilžno in v l. nad-strapju. Čudovito poceni za hotela, vile in za istovršna 62 gid.

POZOR! SLOVENSKO PODJETJE! POZOR!

Slavnemu občinstvu se uljudno priporoča
dne 11. februarja 1909 na novo otvorjena
velika manufakturna trgovina

Franc Souvan, sin - Ljubljana
v stari Souvanovi hiši na Mestnem trgu št. 22.

80 48-26

**Zobozdravniški
Zobotehniški :: atelje**
dr. Edvard Globočnik

v Kranju 1 52-50

je od 16. septembra 1908 slay. občinstvu
na razpolago

**vsaki dan in
tudi v nedeljo.**

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik
LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko kličavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, važna vrata, balkoni, verande,
stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta: 76 52-25

valjični zastori (Rollbalken).

Od c. kr. namestništva oblastveno
dovoljeni urad za revizijo in reklama-
cijo tovarnih listin vseh vrst in pisarna
za poizvedbo tarifov

**L. Jandl
Trst**

prevzame brezplačno revizijo vseh to-
varnih listin proti 30% deležu najdenih
diferenc.

Doposljite nam torej takoj franko
vaše tovarne listine letošnjeg. leta in v
treh dneh dobite poročilo o rezultatu
revizije. 14 52-42

Sivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 10 52-31

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj prijazne

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Zobotehnik

Oton Seydl

je odpotoval

do 31. avgusta.

Slovenci, ne zabite družbe
SV. CIRILA IN METODA!

— Zaloga vsakovrstnega —
● **lesenega, železnega** ●
in poblazinjenega pohištva
Puc & Comp.
v Ljubljani, v Kolizeju, na Marije Terezije cesti št. 11

POSOJILNICA V RADOVLICI

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 %

Rezervna zaklada
iznaša:

K 92.000

brez odbitka rentnega
davka. Hranilne knjižice
se sprejemajo kot gotov
denar, ne da bi se pre-
trgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez
amortizacije po 5 1/4% ali
z 1% amortizacijo, na me-
nice pa po 6% :: Eskomp-
tirajo se tudi trgovske
menice.

192-4

Denarni promet
v letu 1908:

K 5,000.000

Posojilnica sprejme tudi
vsak drug načrt amorti-
zacijskega dolga.

Uraduje se v centrali in
v podružnici

vsak dan
od 8. do 12. ure dop.
in

od 2. do 6. ure pop.
izvzemši nedelje pop.

Poštno-branilnični račun
centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah
št. 75.299.

